

MIGRATION, GLOBALIZATION, HYBRIDITY: CANADIAN AND CROATIAN EXPERIENCES (MIGRATION, GLOBALISATION, HYBRIDITÉ: EXPÉRIENCES CANADIENNES ET CROATES)

I

SOCIAL AND CULTURAL IMPLICATIONS OF MULTICULTURALISM (IMPLICATIONS SOCIALES ET CULTURELLES DU MULTICULTURALISME)

Hrvatsko-kanadsko akademsko društvo i Filozofski fakultet u Splitu,
2010. i 2011., 196 i 176 str.

U izdanju Hrvatsko-kanadskog akademskog društva i Filozofskog fakulteta u Splitu tijekom 2010. i 2011. objavljena su dva zbornika radova: **Migration, Globalization, Hybridity: Canadian and Croatian Experiences** (2010.) i **Social and Cultural Implications of Multiculturalism** (2010./2011.). Prvi zbornik obuhvaća radove izložene na trećem međunarodnom znanstvenom simpoziju o kanadskim studijama “Migration, Globalization, Hybridity: Canadian and Croatian Experiences”, održanom 21. – 23. svibnja 2010. u Zagrebu u organizaciji HKAD-a i Filozofskog fakulteta u Splitu.

Urednici obaju zbornika su dr. sc. Gordan Matas s Filozofskog fakulteta u Splitu i prof. dr. sc. Biljana Kostadinov s Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Karakteristike obaju zbornika su multidisciplinarnost i dvojezičnost. Naime, objavljeni radovi okupljaju stručnjake različitih područja društvenih znanosti, u prvome redu prava, javne uprave, političkih znanosti i književnosti. Također, dio radova objavljen je na engleskome, a dio na francuskom jeziku. Zahvaljujući tome, radovi u zbornicima vrijedno su i zanimljivo štivo velikom broju društvenih teoretičara i praktičara koji u njima sigurno mogu pronaći teme koje ih zanimaju profesionalno, ali i privatno.

U prvome zborniku “Migration, Globalization, Hybridity: Canadian and Croatian Experiences” ukupnog opsega 196 stranica objavljeno je jedanaest radova, od čega tri na francuskom jeziku i osam na engleskom jeziku. Radovi se bave temama književnosti i prava. Iz područja prava objavljeni su radovi Ane Horvat Vuković, dipl. iur. s Pravnog fakulteta u Zagrebu, prof. dr. sc. Ivane Jaramaz Reskušić i doc. dr. sc. Zrinke Erent-Sunko s Pravnog fakulteta u

Zagrebu, prof. dr. sc. Biljane Kostadinov s Pravnog fakulteta u Zagrebu i Ana-Marije Ruždjak, studentice Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu te prof. dr. sc. Gordane Marčetić s Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Ana Horvat Vuković u radu *Issues in Bioethics: Advance Directives in a Canadian-Croatian Perspective* bavi se novijim fenomenom bioetike, tzv. *advance directives*, pravno obvezujućim jednostranim izjavama u kojima pacijenti daju upute za slučaj nastanka stanja u kojem neće biti sposobni sami donositi odluke, određujući tko će donositi odluke u njihovo ime i za njihov račun. U tom pogledu analizirana je judikatura kanadskih sudova i legislativa kanadskih provincija, kao i judikatura Europskog suda za ljudska prava i dokumenti Vijeća Europe te su izvedene moguće pouke za hrvatsku praksu.

Ivana Jaramaz Reskušić i Zrinka Erent-Sunko u radu *Migration des idées du droit civil: Rome-France-Québec* istražuju pitanje utjecaja rimskih građanskopravnih ideja u francuskom *Code civilu* (1804.) te kvebečkim građanskim zakonima (1866. i 1994.). Autorice put prodiranja tih ideja nalaze u korištenju djela dvaju velikih sistematičara općeg (recipiranog rimskog) prava – Domata i Pothiera prilikom izrade posljednje redakcije Napoleonova zakonika. Autorice pokazuju da su pečat kvebečkoj građanskopravnoj regulaciji dali i *common law*, ali i *Code civil* i francuska jurisprudencija utemeljena na rimskom pravu. Stvarne domete utjecaja rimskih građanskopravnih ideja na francuski te kvebečke zakonike autorice pokazuju na regulaciji nekih obiteljskopravnih instituta i na nekim pitanjima vezanim uz kupoprodaju, odnosno njezinu konsenzualnu prirodu.

Biljana Kostadinov i Ana-Marija Ruždjak u radu *Le fédéralisme d'ouverture* analiziraju federalno načelo u Kanadi koje u uvjetima postojanja multinacionalnog društva počiva na osnaživanju jedinstva kanadske države i nacije i stabilizaciji Québeca. Autorice tumače noviji fenomen otvorenog federalizma kojem su glavna obilježja poštovanje nadležnosti provincija, tzv. povratak provincijalizmu, rješavanje problema fiskalne neravnoteže, ograničavanje federalnih ovlasti trošenja te jačanje kvebečkih kulturnih i institucionalnih odgovornosti na primjeru predstavništva Québeca unutar kanadske delegacije u UNESCO-u.

Gordana Marčetić u radu *Globalization and Public Administration: One or More Ways?* istražuje pitanje kako procesi globalizacije utječu na promjenu obilježja moderne države te tradicionalnih vrijednosti i ciljeva kojima teži javna uprava te naznačuje faktore koji su utjecali na nastanak i razvoj novih upravnih doktrina, od *novog javnog menadžmenta* (čija je primjena prikazana na primjerima

razvijenih zemalja, tranzicijskih zemalja srednje i istočne Europe i zemalja u razvoju) do *bonne uprave*. Autorica objašnjava i faktore zbog kojih jedno upravno rješenje, odnosno jedna upravna doktrina ne može biti jednako primijenjena u svim zemljama svijeta.

U drugome zborniku "Social and Cultural Implications of Multiculturalism", opsega 176 stranica, objavljeno je deset radova od čega četiri na francuskom jeziku i šest na engleskom jeziku. Ovaj je zbornik posvećen u prvome redu multikulturalizmu, a pravne su tekstove iz tog područja pisale prof. dr. sc. Biljana Kostadinov i Daria Dubajić, dipl. iur. s Pravnog fakulteta u Zagrebu, zatim prof. dr. sc. Gordana Marčetić i Romea Manojlović, dipl. iur. s Pravnog fakulteta u Zagrebu te prof. dr. sc. Ivana Jaramaz Reskušić i doc. dr. sc. Zrinka Erent-Sunko s Pravnog fakulteta u Zagrebu.

Biljana Kostadinov i Daria Dubajić u radu *Federalisme multinational et multiculturalisme vus du Québec-Renouveau du federalisme canadien* razmatraju poglede na multikulturalnost i multinacionalni federalizam iz perspektive Québeca. Federalni Ustav nije ratificiran u Québecu; pobjeđuje filozofija jedinstvene kanadske nacije, što pridonosi otuđenju Québeca i snažnoj fokusiranosti na pitanja formalnog priznavanja autonomije i posebnog kvebečkog nacionalnog identiteta. Predstavljanjem politike "otvorenog" federalizma ponovno se raspravlja o obnovi federalizma koji bi podrazumijevao priznavanje nacionalnih manjina i određene asimetrične aranžmane na načelima međusobnog poštovanja, povjerenja i suradnje svih.

Gordana Marčetić i Romea Manojlović u tekstu *Codes of Ethics and Codes of Conduct for Public and Civil Servants in Anglo-Saxon and Ex-Yugoslavian Countries – Can a Common Pattern be found?* objašnjavaju ulogu i važnost etičkih kodeksa. Prikazani su najvažniji međunarodni dokumenti koji služe državama kao smjernice prilikom donošenja etičkih kodeksa te su uspoređeni etički kodeksi u anglosaksonskim i bivšim jugoslavenskim zemljama kako bi se pokušalo utvrditi postoji li u pitanjima službeničke etike zajednički razvojni put, odnosno mogu li bivše jugoslavenske zemlje učiti iz iskustava anglosaksonskih. Napokon, poseban osvrt daje se na primjenu hrvatskog Etičkog kodeksa za državne službenike.

Ivana Jaramaz Reskušić i Zrinka Erent-Sunko u novome radu *L' Emphyteusis comme exemple de migration des idées dans le droit civil: Rome-France-Québec* nastavljaju istraživanje putova, načina i dometa utjecaja rimskih građanskopravnih ideja na Napoleonov *Code civil* (1804.) i na kvebečke građanske zakonike (1866. te 1994.) te analiziraju osnovna obilježja emfiteuze u rimskom pravu

i kvebečkim zakonicima, tumačeći da su potrebe kvebečkog društveno-ekonomskog života zahtijevale prihvaćanje tog precizno uređenog stvarnopravnog instituta. Izričitim pozivanjem na rimsko pravo kao na autoritet i/ili argument kvebečki su kodifikatori regulacijom emfiteuze pokazali s jedne strane kontinuitet s onovremenim donjokanadskim pravnim stanjem, a s druge strane odmak od francuske kodifikacije kao izraz autonomnosti vlastitog građansko-pravnog sustava.

Daria Dubajić, dipl. iur.

Romea Manojlović, dipl. iur.